

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЯК ОСНОВНИЙ СКЛАДНИК ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ: ПОГЛЯД УЧАСНИКІВ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

*Л.С. Ващенко,
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник*

Оцінювання результатів навчання школярів є важливим складником навчального процесу в закладах загальної середньої освіти. Воно пов'язує між собою всі дидактичні компоненти освіти учнів, має вплив на мотивацію їх до навчання. Існуюча система оцінювання була сформована в рамках знанієвої парадигми освіти і тому відображає лише результати засвоєння знань, а не процес пошукової активності школярів. Підготовка до переходу базової та профільної старшої школи на нові державні освітні стандарти, орієнтація на формування компетентностей актуалізували такі характеристики оцінювання як мета, системність, об'єктивність, самооцінювання, зворотній зв'язок, особистісні досягнення тощо. В цьому контексті важливою є думка учасників навчального процесу щодо системи оцінювання та шляхів її поліпшення. З метою дослідження поглядів на чинну систему оцінювання ми звернулися до вчителів базової та старшої школи із проханням оцінити ступінь задоволення чинною натеper системою оцінювання навчальних досягнень, назвавши, суттєві, на їх думку, недоліки поточного оцінювання. Найбільш значущим недоліком оцінювання, опитувані визнали те, що воно не дає уявлення про динаміку мисленневих процесів учнів, а лише фіксує вимірювані результати навчання. Недоліками вчителі назвали також те, що в чинній системі оцінювання досягнення учня порівнюються не з його попередніми здобутками, а з результатами однолітків. Водночас, на думку педагогів, окремі властивості формувального оцінювання після його запровадження можуть значно покращити результативність навчального процесу. Мова йде про оцінювання готовності учнів до навчальної діяльності, забезпечення діагностичного зворотного зв'язку між учнем і вчителем, відслідковування прогресу у навчанні; визначення індивідуальних досягнень кожного учня, що не передбачає порівняння результатів різних учнів і надає можливість вчителю визначити освітній результат кожного учня, зробивши його суб'єктом освітньої і оціночної діяльності. Опитування учнів свідчить про бачення ними існуючих натеper недоліків оцінювання. Мова йде про випадки суб'єктивності оцінювання, яка вочевидь пов'язана з самою процедурою оцінювання; відсутністю аргументації, мети оцінювання. Кожен віковий період школярів має свої особливості поглядів на систему оцінювання навчальних досягнень. Так учні старшої школи більш категоричні у судженнях щодо суб'єктивності системи оцінювання, поясненні та аргументації вимог до оцінювання,

Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2021 рік.

відсутності зворотного зв'язку. Однак більшість з них переконані, що систематично здійснюють самоаналіз своєї навчальної діяльності та спільно з вчителем роблять аналіз допущених помилок. Вважаємо за необхідне подальшу роботу спрямувати на дослідження умов розвитку ефективності внутрішньо шкільної системи оцінювання результатів навчання учнів базової та старшої профільної школи.